

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

ABONAMENTE pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administraținea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Ca dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 223.

Brașov, Sâmbătă 7 (20) Octomvrie.

1900.

Ungurii și Vaticanul.

Dilele aceste am fost trecut în revistă un articol al organului de căpetenie al partidei progresiste germane din Austria, care ocupându-se cu scrisoarea dojenitoare, ce s'a trimis de curând din cancelaria cabinetului împărătesc arhiepiscopului Stadler din Serajevo din cauza vorbirei, ce a ținut-o la congresul catolic din Agram, dicea între altele, că în timpul mai recent Vaticanul dă o „atențiune răuvoitoare“ îndeosebi afacerilor interne ale Ungariei și că i place chiar a demonstra formal în contra conducerii acestor afaceri. Drept dovadă foia vieneză se provoca la visita arhiepiscopului Stadler în Vatican, unde după dojana primită a fost îmbrățișat cu căldură din partea papei.

Curând după acesta s'a lăsat prin presa austriacă și maghiară șvonul, că contele Révertera, ambasadorul austro-ungar din Vatican, ar fi în ajun de a dimisiona, ba se găsiseră chiar și diare unguerești, cari susțineau, că retragerea contelui Révertera s'ar face mai mult de dragul Maghiarilor, ale căror interese politice și naționale nu sunt reprezentate pe lângă Curia romană așa cum s'ar cuveni și contele Révertera habar n'are de ceea-ce ar însemna „interes maghiar“. Se știe însă, că faimele despre demisiunea ambasadorului austro-ungar au fost desmintite și de-odată cu acesta s'a dat și oficioșilor și neoficioșilor dela presa maghiară o formală desmintire din parte competentă cu privire la interpretările pretinsului conflict între Austro-Ungaria și Vatican.

Ei bine, șovinistii din Budapesta nu s'au mulțumit cu atât. Făcând capital politic dintr-o afacere, care n'a ajuns chiar în stadiul dorit de ei, au resuscitat-o din nou.

Alaltăeri s'a început în comisiunea financiară a dietei ungare desbaterea proiectului de budget la

care din partea guvernului a participat și ministru-președinte Coloman Szell. În cadrul desbaterilor fiind la ordinea zilei și budgetul ministeriului de externe, s'a produs o viuă discuțiune în afacerea Stadler, der mai ales s'a vorbit despre modul, cum ambasadorul austro-ungar din Vatican reprezintă interesele maghiare pe lângă Curia romană.

Se putea oare ca faimosul șovinist colțat Bela Komjathy să nu-și ridice glasul și cu ocaziunea acesta? La desbaterea budgetului cancelariei de cabinet el a făcut întrebarea, dacă scrisoarea dojenitoare, ce i-s'a trimis lui Stadler, s'a dat pe răspunderea și cu contrasemnatura vre-urui ministru? Coloman Szell a fost îndată gata cu răspunsul și a făcut o declarațiune importantă. După-ce duse, că de sigur și Komjathy aprobă scrisoarea dojenitoare din cestiune, ministru-președinte constată, că publicarea ei s'a făcut din astfel de considerațiuni politice, a căror răspundere o ia asupra-și atât el, cât și ministrul de finanțe Benjamin Kallay. Vii aprobări și aplauze întâmpinară declarațiunea acesta.

Incurajat de succesul, ce l'a avut într-o epocă, Komjathy a ținut să exploateze momentul favorabil și să ridice adevărate gravamine în jurul cestiunei reprezentării intereselor maghiare pe lângă Vatican. Urmând adevărat desbaterea budgetului ministeriului de externe, el s'a declarat adenc nemulțumit cu conducerea afacerilor esteriore. Așa, duse el, pe edificiul ambasadei austro-ungare din Vatican nu se ved nici urmele emblemei maghiare, contele Révertera n'a știut să paralizeze primirea est-ordinar de simpatică, ce i-s'a făcut în Roma arhiepiscopului Stadler etc.

Dér și mai nemulțumit, decât Komjathy, s'a arătat guvernamentalul Gajari cu activitatea ambasadorului austro-ungar din Vatican. Inafară de primirea simpatică, ce i-s'a făcut lui Stadler, șovinistul Ga-

jari a ridicat plângerea, că Scaunul din Roma a tractat cât se pôte de rău și mașter pe faimoșii renegați „greco-catolici maghiari“, cari s'au dus la Roma să cêră introducerea limbei liturgice maghiare. Ei însă, cum o recunosc însu-și vorbitorul, au mâncat-o nespălată, așa că fiasco, ce l'au avut nu-l vor uita curând.

Zadarnic și-a dat silința ministru-președinte Szell să-i mulcomescă și să-i imbuneze pe acești șovinisti încarnați spunându-le, că ambasadorul austro-ungar din Vatican reprezintă după toate cerințele interesele maghiare pe lângă Scaunul apostolic, — căci tot nu-i creștêză asigurările.

Șovinistii maghiari caută și aici ca pretutindenți să-și impună interesele lor separatistice. Cu greu însă vor isbuti, vorba fiind de cestiuni, a căror rezolvare atêrnă dela alți factori, cari n'au nici un motiv de a căuta cu luminarea pricină de cêrtă și de conflicte cu urmări păgubitoare intereselor monarhiei.

Congresul național-bisericesc.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

Sibiu, 4 Octomvrie v.

Sedința V-a, Mercuri 18/X 1900.

Președinte: Ex. Sa arhiepiscopul. Notariul ședinței precedente cetesce protoco-lul, care se autentică.

Deputatul Dr. Gavriil Cosma cere con-cediu. I-se acordă.

Comisiunea organizătoare.

Raportorul Part. Cosma referêză con-clusul consistoriului metropolitan asupra în-ființării încă a trei eparhii cu centrele în Clușii, Oradea-mare și Timișoara. Cestiunea acesta preocupă congresele bisericesci aprôpe de 3 decenii. De câte-ori a venit în discu-țiune, tot-dêuna s'a acceptat înființarea lor în principiu.

Comisiunea și de astă-dată aprôbă con-clusul consistoriului metropolitan de a se interesa tot mai mult de realizarea ace-stei cestiuni, reclamată de interese biseri-cesci mai înalte.

Mihail Cirlea nu pôte sprijini propu-

nerea comisiunei, pentru-că, după părerea densusului, înființarea de nouș eparhii nu se pôte executa fără revisuirea statutului organic. Èr revisuirea acestuia însemnă deschiderea porților fortăreței nôte. În ur-mare contra-propune, ca înființarea proie-c-tatelor 3 eparhii să se amâne pe timpuri mai favorabile.

Președintele anunță, că veteranul Ba-beș are cuvântul. Se face o liniște perfectă. Din toate părțile se aud voci; „Sê auđim!“

Vincentiu Babeș, ridicându-se, cu o voce destul de puternică, își espune vede-rile, cari denotă cunoștința de cauză și convingere firmă. M'am ținut de datorința morală și națională, ca să vorbesc, — dice D-sa. Aici nu pôte fi vorbă de modificarea statutului nostru organic. În tot decursul istoriei nôte bisericesci nu aflu un singur cas, când guvernul s'ar fi opus la crearea de organe administrative în biserica nôte. Înființarea acestora însă trebuie să pornescă tot-dêuna din biserică. Așa s'a înființat con-sistoriul din Oradea-mare la 1791 printr'un memoriu al congresului din Timișoara. Înfi-ințarea de eparhii este o necesitate, pen-tru-că nu există în lume eparhii atât de mari, ca ale nôte. Sêrbii nu sunt mai mulți ca noi în arhidieceșă, și au 7 episcopoi, cari toți sunt membrii în casa magnaților. Nimeni nu pôte influința asupra credincio-șilor noștri în ceea-ce privesce loialitatea și iubirea lor de patriă, ca noi. Trebuie deci să convingem statul despre necesitatea înființării eparhiilor. Archerii noștri să fie numai la înălțimea moralei și inteligenții, împreunate cu postul lor, și statul nu se va opune. Sêraci nu suntem, căci nu banul, oi virtuțile formeză tîria popôrelor. Sê creăm epar-chiile, și sê le notificăm spre aprobare, ca ori și care protopresbiterat de nou înfiin-țat. Sê fim uniți, solidari, și nimeni nu ne va înfrânge. Lupta ne întăresce, èr nu re-tragerea după degete. Primesc propunerea comisiunei.

Tot pentru propunerea comisiunei mai vorbesc deputații Budințan și cav. de Pus-cariu.

Dep. Dr. I. Fărcaș primesce propu-nera comisiunei, dér cu modificarea, ca centrul pentru înființanda eparhii pe terito-riul arhidieceșei, să nu fiă Clușii, ci De-șul. Propunerea și-o motivêză cu faptul,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Părerea unui străin

asupra cestiunei israelite în România.

(Urmare.)

Însê proporțiunile în cele două state nu sunt aceleași. Pe când în vechia, pu-ternica, cu desêvêșire cristalisata Anglia găsim un Evreu cam la patru sute de ômeni, d-vôstrê numêrați în România la o sută de ômeni cel puțin șese Evrei. După numărarea absolută, România relativ puțin populată, posedă de patru ori atâtia Evrei ca Anglia, care are o populațiã dêsă; după numărul relativ aprôpe de douăzeci și cinci de ori atâtia Evrei! Chiar numai acest fapt ar trebui să vă pue pe gânduri. Căci nu trebuie să fi un dușman orb al Evreilor, spre a recunosc dintr'o istoriã de mai multe mii de ani, că Evreul pretutindenți și tot-dêuna a fost un element disolvant și pa-rasit. Relele și bunele sale calități au de efect, că ceea-ce atinge, sêu distruge, sêu și-o apropie în detrimentul celorlalți. Israe-

liții de odinioră n'au gonit sêu exterminat pe Kananiți, acesta o probêză vechiul tes-tament în multe locuri și acesta e dovedit și științificesce. Cea mai mare autoritate în viață, profesorul Wellhausen, serie (Is-raelitische und judische Geschichte, ediția a 3-a, p. 48): Dêcă Evreii ar fi exterminat pe indigeni, atunci ar fi prefăcut țera în-tr'un deșert și ei înși-și și-ar fi distrus fo-losul ouceririi. Prin faptul, că i-au cruțat și s'au altoit pe dênșii, ei se înrădêcinară în același timp în cultura lor. „În case, pe cari nu le-au zidit, în câmpii și grădini, pe cari nu ei le-au cultivat, peste tot locul se aședără ca nisce fericiți moștenitori în fruc-tul muncii precedesorilor lor“. Și unul din în-vêțații cei mai filosemiți din timpul nostru, teologul engles Sayce (The races of the old testament, ed. V cap. 4 și 6) afirmă, că adevêratul Evreu a trăit numai în orașele și satele mai mari ale Palestinei și a fost oare cum un străin în propria lui țêră. Așadér chiar când erau mai puternici și când posedau propriul lor stat, Evreii nu puteau să existe decât „altoindu-se“ pe un popor silitor, spre a-i răpi fructul muncii lui!

Èvreii posed multe calități distinse; am avut din tinerețe mulți prieteni prețioși printre dênșii; ași putê să ve scriu un in-treg capitol asupra punctelor, în cari au meritat să ne servescă de model; însê acesta trebuie să o recunoscă ori-ce om cult și inteligent: ei sunt lipsiți de ori-ce in-stinct politic, în genere de ori-ce tact. De aceea a trebuit acel bărbat mare, înțelept, răbdător, din tinerețe prieten al Evreilor — Goethe — să stabilescă acestă afirma-țiã: „Toleranța față de Evrei amenință constituția cetățenescă“. (Dichtung und Wahrheit, cartea XIII). Întregul lor caract-er silesce pe Evrei să se gândescă cu pa-siune la prezent și numai la prezent; din contra politica e înțelegerea viitorului. Și pe când politica se ocupă întot-dêuna să micșorezã conflictul între ceea-ce este și ceea-ce va fi, veghiând cu grije, ca nu cum-va diua de astăzi să sângereze pentru aspirațiile mai înalte ale zilei de mâne, în același timp însă și ca partea de moștenire a generațiunilor viitoare să nu fiă consu-mată de cele actuale, Evreul n'are price-pere pentru nici una din aceste probleme.

Chiar „Evreul nobil“ nu e de folos pentru o națiune tînêră, în formațiune; chiar el nu pôte, decât să-i strice.

În ce măsură însă Evreul „nenobil“ este o otravă distrugêtoare pentru o astfel de națiune, acesta o știți din experiență. Așa fiind, cum veți putê conduce corabia tînêră, încă necuirasată, prin toate primej-diile, la liman sigur, dêcă aveți pe bord de 25 de ori mai mulți Evrei, decât An-glia? Căci să nu se uite, că Anglia cu pro-centul ei actual de 1/400 evrei a ajuns cam la limita, care-i prea permisă. Nu vă lăsați înșelați de frazele frumoșe și de ipocrisia inconșoientă a compatrioților mei. Vê adu-ceți aminte, că acum câți-va ani orașul Londra a trimis o deputațiã la împêratul Rusiei pentru a-l implora să nu isgonescă pe Evrei? Adevêratul comentariu la acesta îl veți afla cetind un discurs electoral pe care l'a ținut în același timp și în același oraș, Londra, omonimul meu Ioseph Cham-berlain, actualul ministru al coloniilor, în care discurs a spus cu privire la emigra-țiunea Evreilor de pe continent în Anglia: „È vremea să ne gândim la mijlôcele de a-

Ca Deșul e centrul adevărat pentru comunele, din cari s'ar compune noua eparhie. Apoi nici o parte a metropoliei nu este atât de espusă, ca părțile din jurul Deșului.

Raportorul Cosma n'are nimic în contra, ca centrele să nu fiă puse cu numele.

Președintele dă unele deslușiri. Nu e optimist, dăr n'are temerile deputatului Cirlea.

În urma acestora deputatul Cirlea își revocă contra-propunerea, și cu *unanimitate* se primesc propunerea comisiei.

Comisiunea organizătoare.

Referentul Dr. Nic. Oncu prezintă regulamentul pentru procedura judecătorească în cauze matrimoniale, — recomandându-l congresului spre primire.

Regulamentul constă din XVI capituli și numără 63 §-i.

Dep. I. de Preda spune, că regulamentul e manc, defectuos, și cu deosebire greoi în procedura de dovedire. Nu se lasă judecătorului mână liberă la alegerea mijloacelor de dovedire. Contra propune, ca regulamentul să se remită consistoriului metropolitan spre studiere și nouă referare.

P. Rotariu primesc regulamentul; excepționază însă §-ul 52, în care se spune, că procesele matrimoniale sunt scutite de orice taxă. Se se pună cel puțin o taxă de 5 fl. pentru fondul protopresbiteral.

S. Dămian excepționază §-ul 54, în înțelesul căruia procesele divorțului la forurile bisericesti sunt scutite de timbru, seu taxe erariale. Dacă am primi §-ul acesta, am veni în conflict cu organele financiare. Mai întâi să ne esoperăm dreptul acesta dela ministrul de finance. Dacă vom primi concesiune, să rămână §-ul, dacă nu, să-l ștergem din regulament.

Mai vorbese deputații: Dr. Il. Puscariu, Nic. Cristea și Ign. Papp, toți pentru susținerea regulamentulului în întregimea sa.

Purcedându-se la vot, contra-propunerile cad, și se enunță ca *conclus propunerea comisiei*.

Ședința proximă se fixează pe orele 4 p. m.

Rap. — Rip.

Retragerea cancelarului Hohenlohe. Din Berlin se telegrafază, că prințul de Hohenlohe și-a dat dimisiunea din postul de cancelar al imperiului și împăratul i-a primit-o. De-odată cu acesta „Gazeta de Colonia” anunță, după cum am semnalat și ieri, că contele de Bülow a fost numit cancelar imperial, ministru-președinte prusian și ministru al afacerilor esteriore. Se crede, că cauza mai apropiată a retragerii lui Hohenlohe ar fi atacurile, ce le-a îndreptat o parte a presei germane în contra lui, pe motiv, că nu era destul de devotat politicii de expansiune și de cucerire a Germaniei în China. Prin retragerea lui, dăce o foină germană, prințul Hohenlohe a vrut să dea a-se înțelege, că el nici n'a reprezentat, nici n'a sprijinit politica imperiului german în acțiunea din Asia orientală.

ține departe de costele noastre pe acești străini, pentru-ca să nu continue a fura pâinea dela gura flămândului lucrător englez. Aceste două lucruri: pe de-o parte rugămintea „umanitară” către Rusia de a-și ține Evreii ei la densa acasă, pe de altă parte anunțarea unor măsuri pentru împedarea emigrării Evreilor în Anglia, sunt strâns legate între ele; Englesul este om practic. Și apoi, ceea-ce n'o se află în noi-odată, decât nu veți visita Anglia, — căci totă presa europeană este în mâna Evreilor și ne ține, asupra multor lucruri ce se petrec în jurul nostru, mult mai nesoiutori de cum erau strămoșii noștri în evul mediu — este faptul, că ura crește mereu în contra Evreilor în Anglia. Înainte cu 30 de ani nu exista în Anglia un singur om, care se recunoșcă existența unui „pericol evreesc”. Acuma oamenii s'au cumișit din cauza evenimentelor. Permiteți-mi să întăresc această afirmațiune prin povestirea unei experiențe proprii.

Acum cât-va timp am vizitat nisece rude într'un oraș de provincie din Anglia,

Din Camera română.

Ședința dela 3 Oct. v.

La ordinea zilei fiind discutiunea proiectului de lege prin care se modifică unele dispozițiuni din legea impozitelor asupra beuturilor spirituoase, M. Vlădescu raportor, dă cetire raportului și proiectului de lege. Discuția fiind deschisă, i-a cuvântul

D. G. Dobrescu-Prahova. Face două constatări: că a văzut un guvern, care și-a arătat programul financiar, și că s'a schimbat direcțiunea nenorocită a partidului liberal, pe care a combătut-o.

Spune, că ar trebui susținută cultura prunilor în Muntenia, ér nu distrusă de cătră fabricanții de alcool din Moldova.

D. G. D. Pallade spune, că se așteptă să se găsească civeva în Cameră, care se vorbescă pentru acest proiect de lege. Generalul Manu, pe când era ministru de finance, s'a înșelat când a ridicat taxa pe alcool dela 8 la 12 bani, sperând că se va avé un venit mai mare. Actualul ministru de finance, și-a dăis însă, că trebuie să se lege de dușmanul venitului taxei pe alcool, de țuică. Dela 1882 până adf tóte guvernele, liberale și conservatoare, au constatat, că taxa pe grad este pernicioasă. A venit la 1886 guvernul lui Ioan Brătianu, pe vremuri grele, cu această taxă pe grad și totă lumea își dădea sémă, că este un expedient. La 1889, când s'a desființat această taxă pe grad, răposatul Menelas Ghermani, a venit c'un raport din cele mai motivate contra acestei taxe. Spunea Germani, că este o mică industrie cu totul specială a țerei noastre. În asemenea împrejurări, mai spunea Ghermani, este imposibil de perceput asemenea taxă și este mai dinainte condamnată și va strivi această industrie.

Când lucrurile stau astfel, cum veniți d-vóstre să spuneți, că protejați, cu această lege, pe cultivatori? Nu vă gândiți, că striviți pe 166,000 de cultivatori, cum îi socotea Menelas Ghermani? Acest proiect de lege este cu totul nestudiat.

D. Petre P. Carp, președintele consiliului de miniștri și ministru de finance. Ar fi un lucru cam superficial, dacă s'ar crede, că aci este vorba numai de impozit. Unul din motivele, cari m'au făcut să viu cu acest proiect de lege este următorul: pentru-că avem o taxă pe alcool și această taxă pe care o propun pe țuică este menită să stabilizească odată veniturile impozitului pe alcool, acum prea variat din cauza concurenței pe care o face țuica. Acest lucru trebuia să dispară.

Acest impozit produce óre-cari nemulțumiri, dăr care impozit nu produce nemulțumiri? Voiți încerca să vă dovedesc, că nu se ating de loc producătorii, ci intermediarii, cari fac speculă.

Taxa aceasta nu este rea, pentru-că trebuie să stabilim o proporție de taxare. Făcea o eróre d. Pallade, când socotea, că taxa de 5 parale la țuică egalază taxa de 10 parale la alcool.

Dacă aș veni eu cu un proiect de lege și a și spune că, pentru-că țuica este vătămătoare sănătăței, în urma constatării consiliului sanitar, îi proibesc vânzarea, óre ar îndrăsnii d-l Pallade să mai ia cuvântul?

Eu vă rog d-lor, să votați proiectul acesta, căci comitetul delegaților i-a făcut tóte îmbunătățirile. În opiniunea publică

o familie liberală prin tradițiã. Când am fost acolo ultima órã, sunt tocmã douãdecã de ani de-atunci, indignarea lor în contra mișcãrii antisemite de pe continent nu cunoscãa margini, și imi aduc perfect aminte, că era să fiu aprópe linșat odatã când am încercat să spun câte-ve vorbe timide spre a scusa și a esplicã această apărare așa de naturalã. Cum se schimbaserã acum tóte! Mi-am arãtat bucuria, că voiți puté visita în ziua urmãtoare prãvãliile, în care fiind oopil, imi plãcea să fac micile mele cumpãrãturi... „Ah... A... a dat de mult faliment, s'a impușcat, fii sãi au emigrat! B... și-a închis de vre-o câte-va luni prãvãlia; el își perduse deja jumãtate din avere și cu ce-i rămãsesã și-a cumpãrat o micã casã țerãnescã, spre a-și sfirși bãtrãnețele în pace și uitare. Vrei să mergi la C...? Pe acesta îl vei mai gãsi, în adãvãr: e acum primul comis în afacerea, care aparține tatãlui, bunicului și strãbunicului sãu...”

(Va urma.)

a făcut progrese ideia monopolului, dăr acuma încã nu este timpul.

D. Gh. Panu face o declarațiune: că nici unul din impositale propuse nu are un caracter științific ca basã, afarã de acesta. Taxa pe hectar nu constituie dupã mine un imposit, nu-l înțeleg, este dupã mine o capitațiã generalã a producătorilor de prune — și care n'are nici un sens. Oratorul se declarã contra principiului emis de ministrul de finance, prin legea actualã: acela d'a favorisa un imposit distrugând pe altul, acesta nu are rost în materie de impositale.

Din România.

Onomastica principelui Carol D-I P. P. Carp, președintele consiliului de miniștri, a adresat urmãtoarea telegramã A. S. R. Principelui Carol, cu prilejul aniversãrii sale.

„Alteței Sale Regale, Principelui Carol, Castelul Peleș:

„Consiliul de miniștri vă urézã pentru ziua de astã-đi cel mai strãlucit viitor; să dea Domnul să continuați cu tãrie și noroc esemplele date de Capul dinastiei. — Carp”.

A. S. R. Principele Carol a rãspuns urmãtoarele: „D-lui Carp, ministru președinte Bucuresci.

„Vé mulțumesc pentru bunele urãri. — Carol”.

A. S. R. Principele Ferdinand a adresat d-lui Carp telegrama urmãtoare:

„D-lui Prim-ministru Carp — Bucuresci”.

„Urãrile așa de cãldurose, ce ați adus în numele Consiliului de miniștrii fiului Nostru, adãnc ne-au mișcat. Doveđile de iubire, ce am primit, sunt un îndemn puternic pentru noi de a sãdi în inima lui virtuțile, cari, mai târziu îl vor conduce prin luptele vieței și pe dẽnsul îl va îndemna mai târziu să urmeze esemplul dat de prea iubitul nostru unchiu. — Ferdinand”.

*

O telegramã din Viena spune, că România a comunicat puterilor, pe cale de informațiune, actul de acuzare în procesul asasinãrii lui Mihãileanu și în complotul contra Regelui Carol.

*

Noul proiect de reorganizare al armatei, la care lucrãzã d. general Lahovari, va fi gata peste câte-va zile și se va depune pe biuroul Camerei în sesiunea ordinarã.

*

Este probabil, că sesiunea estraordinarã a Parlamentului va fi închisã Vineri seu Sãmbãtã, cel mai târziu.

*

Este probabil, că Curtea regalã se nu-și strãmute reședința dela Sinaia în Capitalã, decât în cursul lunei Noemvre.

*

Bulgarul Alexe Cristea a fost espulsat din țerã prin Cãlãrași, ér Bulgarul Ilie Dima a fost espulsat prin Turnu-Mãgurele.

Ambii acești Bulgari au fost gãsiți și farã pașapórtã și ne avẽnd nici domiciliu.

*

În sãra de 29 Septemvre s'a intrunit la Rãmnicul-Vãlcea un mare numãr de cetățeni împreunã cu d. I. Dimitrescu, primarul orașului, și toți ómenii de valóre din localitate, în de comun acord au alcãtuit un program de sãrbãtoare naționalã, pe care orășenii din localitate o preparã a o închina MM. LL. Regelui și Reginei la sosirea lor în Capitalã, ca semn de dragoste pentru-cã au scãpat de odiosul atentat plãnuit de comitetul macedo-bulgar.

Rusia în contra Germaniei.

„Standard” din Londra publicã depeșa urmãtoare, pe care i-a trimis-o corespondentul sãu din Moscova:

Generalul comandant al diviziei 27 de infanterie, al cãrei stat-major se aflã la Vilna, a rostit o micã cuvãntare cãreia actualele împrejurãri îi dau o însemnãtate mare. Prilejul acestui discurs a fost întórcerea regimentului al 3-lea de sãpori,

care primise ordinul de a pleca în China, dăr a fost rechemat din Odessa.

Dupã câte-va cuvinte de bunãvenire generalul a dăis: „Țarul a hotãrit, că trebuie să fiți rechemati la Vilna, așa ca să fiți gata să vă uniți cu noi împotriva dușmanului, înaintea cãruia am puté primi ordinul să mergem”.

Trebue să spunem, că Vilna este centrul principal al operațiunilor de război pentru apãrerea linei Niemenului, și că, prin urmare, unica putere, care póte fi vizatã, este Germania.

Ceea-ce 'i curios e, că presa rusã a fost autorizatã să publice acest discurs.

În Viena a produs o enormã senzațiã discursul rostit de generalul rus. Generalul adresându-se unor trupe revenite din China, dăise: „Țarul v'a rechemat din China pentru ca să fiți gata a merge contra dușmanului celalalt”.

Presa rusã, reproducând acest discurs, dăce, că „dușmanul celalalt” este Germania.

Complotul bulgãresc.

„Epoca” scrie:

Un fapt nou s'a produs zilele acestea, menit să facã și mai senzațional procesul complotului bulgãresc.

Se știe, că instrucțiã, cercetând împrejurãrile asasinãrii lui Fitovski, a descoperit, că acesta nu era spion, precum pretind aceia, cari au pus la cale uciderea lui, cãutând în această pretinsã calitate a lui Fitovski o scusã infamiei lor.

La incredințarea justiției, că Fitovski nu era spion au contribuit și amãnuntele date de soția și de fratele victimei, cari aflându-se în Bulgaria, comunicau de-acolo cu judele nostru instructor.

Ce s'a întâmplat însă?

Comitetul lui Sarafoff, prindẽnd de veste, a chemat pe soția și pe fratele lui Fitovski și le-a fãgãduit, că dacă nu vor mai spune nimic justiției române, va da celei dintãiu o catedrã de profesórã, ér pe cel d'al doilea îl va numi secretar de prefecturã.

Promisiunea aceasta n'avu nici un efect. Dorul de răzbunare a crimei din strada Ceauș Radu a fost mai puternic decât ispitã, ce li-se oferea.

Atunci, comitetul revoluționar a pus pe câți-va bandiți să suprimã pe cei doi martori supãrãtori.

Fratele și soția asasinatului Fitovski au fost urmãriți cu cuțitele de cãtrã agenții lui Sarafoff.

Cã să-și scape viața amenințatã, ei s'au pus la Ruscuc sub protecțiã d-lui Tomescu, consulul român, și apoi, cu o barcã au trecut Dunãrea spre a gãsi un refugiu pe pãmẽntul românesc.

De Lunã, soția și fratele lui Fitovski se aflã la Turnu-Mãgurele.

Suntem informați, că ei vor veni să se ofere a lumina justiția, fãcând mãrturi însemnate în cestiunea complotului, ér în ziua procesului vor compare ca martori.

SCRIRILE ZILEI.

— 6 (19) Octomvrie.

† George Belissimus, fost învățator și timp îndelungat și director al școlilor elementare române în etate de 72 ani. În mormântarea se va face Duminecã.

Limba ungrurescã și școlile populare. Dupã raportul ministrului instrucțiunii publice, în anul școl. 1898—99, s'au aflat 1815 școle în cari limba maghiarã „n'a fost învățatã cu succes”. Dintre acestea, 58 sunt comunale, 272 romano-catolice, 518 greco-catolice, 743 greco-orientale și 224 aug. evangeliice. Dintre învățatori se dăce, că n'au scuit ungrurescã 2238, anume: 168 comunali, 288 rom. cat., 298 gr. cat., 732 gr. or. și 372 evangeliici. Întru cât sunt aceste cifre esacte ori nu, asta nu o putem ști, ceea-ce vedem însă este, că unii scribalai de pe la foile „patriotice ungruresci” le folosesc ca ocaziune pentru a mai agita în contra școlilor nemaghiare

stăruind a se lna măsurii mai aspre pentru învățarea limbei maghiare.

Serbări catolice la Clușid. Din îndemnul episcopului conte August Mailath, romano-catolicii din Ardeal se pregătesc a aranja nouă serbări în dimensiuni mari, de-o parte pentru-ca coreligionarii rom. cat. să dea — cum zice ei — Feciorii preacurate „ca patronă a Maghiarilor“, mulțumită pentru iubirea de mamă cu care a împărțit națiunea în decurs de veacuri, și de altă parte să se rîde pentru iertarea multelor păcate și a indiferentismului religios de care e împărțită lumea în ziua de azi. Serbarea va începe de-odată cu adunarea „Status“-ului în 23, 24 și 25 Octombrie și va consta din servicii divine și spovedirea credincioșilor, în alte zile va urma tinerimea școlară și alte număruse corporațiuni. Serbările vor dura cam până în 28 Octombrie.

Krüger în Europa. La Bruxelles se fac mari pregătiri pentru sosirea președintelui Krüger. 162 de asociațiuni vor defila înaintea lui, prezentându-i o adresă. Președintele Transvaalului se va duce la Berlin, München, Dresda, Lipsca, Colonia și Heidelberg. Peste tot locul i-se pregătesc o primire triumfală.

Resultatul definitiv al alegerilor englese. Alegerile englese s'au terminat. Resultatele definitive sunt următoarele: 332 conservatori, 69 uniști-liberali, 186 liberali, 82 naționaliști-irlandesi.

Ciuma la Glasgow. Ciuma în Anglia a început să ia o întindere primejdioasă cu toate măsurile rigurose luate de autoritățile sanitare din această țară. Ministerul român de afaceri străine a primit dela ministrul țării la Londra soirea telegrafică, că în Glasgow, unde ciuma se credea, că a fost stinsă, s'a declarat două nouă casuri la un bărbat în vîrstă și la un copil. Despre aceste casuri a fost înștiințată și direcțiunea generală a serviciului sanitar superior român, care va lua măsurile, cari trebuiesc în asemenea împrejurări.

Lupte între creștini și Musulmani Din Constantinopol se telegrafiază, că între creștinii și musulmanii din districtul Diarbekir s'au dat lupte teribile. Opt sate au fost prefăcute în cenusă. Sunt sute de victime. Trupele au ocupat ținutul.

Lăutarul Ciolac decorat cu „palmele academice“. Un prieten, care a sosit zilele acestea din Paris — scrie „Patriotul“ — ne povestesc următoarele cu privire la decorarea lui Christache Ciolac, vestitul lăutar român dela restaurantul românesc dela Esposiția din Paris cu „palmele academice“, înaltă distincțiune artistică din Franța. Într-una din zile președintele republicii Loubet, a chemat pe Ciolac cu banda sa la palatul Eliseului să-i cânte. Când Ciolac voia să plece, președintele republicii i-a dat o sumă de 3000 lei. Ciolac refuză să-i primescă, spunând președintelui: — „Mă ertați Escelență, eu n'am venit la Paris, ca să mă îmbogățesc. Am venit ca să-mi cinstesc némul și țara mea. Destulă onoare este pentru mine și țara mea, că am fost primit de Escelența Văstră, ca să vă cântecelul nostru românesc.“ După acest răspuns Ciolac a salutat și a plecat. După două zile președintele republicii decoră pe vestitul lăutar cu „palmele academice“.

Predicî. Poimane (Duminecă în 8 Octombrie v.) va predica în biserica Sf. Nicolae din Scheit părintele Dr. V. Saftu.

Evenimentele din China.

După scirile din urmă, în provinciile sudice ale Chinei răscolă ia proporții tot mai mari. Așa „Daily Express“ primesc soirea, că corabia engleză „Hardy“, care transporta soldați contra răscolărilor, a fost aprinsă și atacată de 2000 de răscolăți. S'a încins o luptă sângeroasă în care au răzbit 40 de omeni omorîți și peste 100 răniți. Răscolății chinezi au ocupat Wasawo, în apropiere de Cantou, care e bastionul de

apărare a întregului ținut. În jur de Canton circulă bande de jefuitori, sprijinite de partida reformei.

După sciri sosite din Nanking, răscolății din Kwangsi au ocupat orașul Kwangtung și e temere, că în curînd ei se vor uni cu omenii societății secrete a Trinității și cu răscolății din Kwangtung. Tote acestea dovedesc, că principele Tuan are planul de a estinde mișcarea Boxerilor în ținutul Yangce.

Privitor la organizarea Boxerilor „Standard“ din Londra publică mai multe documente comunicate guvernului engles de vice-regele din Cili. Din aceste documente reiese în chip neîndoios convența guvernului chinez cu Boxerii. Până la 1 August autoritățile chineze au ținut contabilitate lămurită de sumele plătite Boxerilor. Din alte documente mai reiese, că există o ligă a fameilor boxere. Consulul britanic din Shanghai a prevenit pe toate femeile europene să se ducă la bărbații lor din Hongkong, situația fiind foarte critică.

Agentia „Havas“ din Paris primesc din Tien-Cin soirea, că corpul diplomatic străin a ținut o întrunire, în care a aprobat în unanimitate propunerile conținute în nota franceză.

Un consiliu de miniștri francezi ținut zilele acestea la Elyseu, a constatat, că toate puterile aderă la nota franceză și o primesc ca basă a negociațiunilor.

Din Petersburg i-se raportază lui „Berliner Tagblatt“, că situațiunea în China primesc din ce în ce o formă tot mai amenințătoare. În timp ce împăratul Chinei dă ordine de pelepse în contra Boxerilor și a conducătorilor lor, principele Tuan chiamă într-aga populația din interiorul Chinei la revoluția, ceea-ce probabil se întîmplă în înțelegere cu guvernul.

„Allgemeine Ztg.“ din München prezintă situația din China în colorii cu totul nouă. Numita fîie dice, că din sorginte acreditate află, că motivul de căpeteniă pentru care Rușii au evacuat Pekingul este, că Rusia soiea, că cu ani de zile înainte guvernul chinez plănuieste strămutarea residenței imperiale în interiorul imperiului. În urma acosta Rusia e convinsă, că ocuparea Pekingului nu ajută nimio puterilor în actualul conflict.

Din Africa sudică.

O telegramă din Lourenzo-Marques face cunoscut, că președintele Krüger și-a amănat călătoria în Europa, deore-ce autoritățile portugheze, la cererea Angliei, au luat la minuțioasă cercetare bagagiul bătrînului președinte. Autoritățile au confiscat provisor o sumă mai mare de bani, proprietate privată a lui Krüger. El a protestat contra acosta la guvernul din Lourenzo-Marques.

Din Kroonstadt se depeșeză, că colona engleză de sub comanda colonelului Legallais a sosit acolo. Colona acosta a umbilat cruoi și curmeziș districtele Heilbron, Reitz și Frankfort și a trebuit să sustină număruse atacuri cu Buri. Ea a avut pierderi mari în soldați și ofițeri. După constatările spionilor, la Kroonstad se află 1400 Buri.

Din Bloemfontein se anunță, că o mică trupă de Buri, care mergea spre Kimberley, a declarat, că ea formeză avangarda unei trupe mari.

În zilele din urmă linia telegrafică între Sud și Ost s'a întrerupt. Buri încep în toate părțile să taie sîrmele telegrafice.

Din Lourenzo-Marques se vestesc, că plecarea lui Krüger s'a amănat pe ziua de mâine, Sâmbătă. Președintele va călători prin Dsibuti spre Marsilia.

Êtă cum resumă situațiunea diarul conservator engles „Standard“.

„Scirile din Africa de sud nu ne dau promisiunea unei pacificări repeți; ele anunță în adevăr, că cetele principale dela Nord se țin încă și ne pricinuesc pierderi, cari pentru ele se termină în victorii, ori cât ar fi de neînsemnate.

„E drept, că prisionierii și desertorii ne spun, că Buri din Nord se ascund de nădăjduiți de luptă și incredințați de eșecul final. Dér nu trebuie dat mult creșmément acestor istorii, povestite adese în scop personal de cătră omeni, ce caută a-și scuza slăbiciunea.

„Cât privește pe Dewett, nu avem nici un cuvînt a-l crede demoralizat. Până acum nu i-am putut lua nici un tun, și decă tunurile le-a luat cu dînsul, acosta n'a făcut'o de sigur spre a le ținea neutrilisate. Prea des s'a făcut us de cuvîntul demoralizat și derutat, vorbindu se despre Buri. Dér Dewett și ceilalți se ridică în tot momentul“.

Încăerările, după spusa lui „Standard“, nu mai încetază. Din Wryburg se anunță, că Buri au luat vitele din nisce ferme la o distanță de 20 mile spre est de acest oraș. Se semnalază mai multe detașamente de Buri la Marikam-Road și se anunță prezența generalului Delarey cu o ceta de 230 omeni la 14 mile distanță de Kraan Pan.

Nou abonament

la

Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Octombrie st. v. 1900

s'a deschis nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fîiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 corone; pe șese luni 12 corone; pe trei luni 6 corone; pe o lună 2 corone.

Pentru România și străinătate. pe un an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50

Abonarea se pôte face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea.

Literatură.

În editura și tiparul „Tipografiei“ societate pe acțiuni în Sibiu a apărut „Călin-darul Poporului“ pe anul comun 1901. Deși format mic, avînd tipar mărunt și îndesat, e destul de bogat și foarte variat, cuprin-dînd și din literatură o parte destul de mare și bine aleasă. Costă 40 bani.

„Antropomorfisme și Antiantropomorfisme în limba română de Nicolae Sulică. În limba noastră scrierile de felul acesta sunt rare și scrierea acosta a d-lui profesor la gimnaziul român din loc Nic. Sulică se distinge nu numai prin conținutul său bogat și sistematic, prelucrat după stricta metonă științifică, ci și prin limbajul, său scris la înțelesul tuturor. Autorul e cunoscut și din scrierile sale folklorice-filologice de pădă acum. Cartea ce anunțăm acum, se pôte procura dela Tipografia A. Mureșianu cu 40 cr. său 80 bani (plus 5 bani porto).

Din „Cura de apă“ ed. IV, apărută de curînd, se pot procura exemplare și dela Tip. „A. Mureșianu“ cu 3 cor. plus 20 bani porto. Legată în scôrță și cu exterior plăcut 4 cor. plus 30 b. porto. Cura lui Kneipp e cunoscută în totă lumea și scrierile sale cu prețioase povești igienice ar trebui să se afle în totă familia, precum și în bibliotecile populare, căci țeranii pot profita mai mult de ele. Opul cuprinde peste 600 pag. și are o scală alfabetică a tuturor bôlelor și poveștelor de cari se tracteză în op, în număr cam de 2200.

„Noțiuni de Economia Vîtelor“, prețioasă scriere economică a d-lui I. St. Furtuna, edițiunea a treia cu 137 ilustrațiuni și 224 pag. Opul acesta nu se ocupă

numai cu vitele, ci cu tot ce privesc o bună gospodăria, începînd dela boi, cai, oi, capre, porci, măgari, și așa pe rînd până la cel din urmă pui de găină, gîscă, curcă, rață, ba merge chiar până la ouă arătînd și acestea cum se păstrează, cari sunt mai bune etc. Acest op economic scris cu multă cunoștință de cauză și forțe bogate în cuprins, a fost premiat de Societatea centrală de agricultură din România și e aprobat de ministerul român al cultelor și instrucțiunii publice pentru școlile și pentru bibliotecile populare. Se pôte procura și dela Tipografia „A. Mureșianu“ cu 2 cor. (plus 10 bani porto.)

ULTIME SCIRI.

București, 18 Octombrie. Consiliul de miniștri a semnat azi decisiunea prin care curtea cu jurați de pe lângă tribunalul din Ilfov este convocată în sesiune estraordinară la 30 Octombrie, pentru a-se ocupa cu judecarea procesului complotului bulgăresc. Sesiunea va ține 10 zile și în cas de nevoie va fi prelungită. — Diarele guvernului publică decisiunea camerei de punere sub acuzare în complotul bulgăresc. Cei puși sub acuză sunt: Boiciu Ilieff, Nicola Mitteff, Mitu Stoiceff, Hristu Karambuloff, Alex. Trifanoff, Gh. Theodoroff, Marcu Bosneacoff, Anghel Pop-Arsoff, Coți Zamfiroff, Traiciu Tvetcoff, Boris Sarafoff, Vladimir Kovaceff, Ivan Stoianoff, Stoian Dimitroff, Spiru Alexoff, D. Troleff, A. Burlacoff, D. Davidoff, D. Iconomoff și Nicola Bogdanoff.

DIVERSI.

Gluma lui Dewett cu Englesii.

Correspondentul diarului „Matin“, Jean Carrere, publică nisce amănunte foarte interesante, cum generalul bur Christian Dewett păcălea adese-ori pe generalii Englesi. Într'o dimineță a multelor zile, când lordul Methuen stătea sigur, că va prinde pe Dewett, generalul engles se apropiă de un castru, în care nu se vedea suflul de om și unde se afla numai o sentinelă, ce sta nemiscată dinaintea unui cort mare. Trupele englese se apropiară cu multă precauțiune și după nenumărate sforțări avangarda ajunse la primele corturi. Ele erau gôle. O luară Englesii spre sentinelă. Ea era de lemn! În mână avea o foită de hărtie, pe care se afla scris următoarele cătră lord Methuen: „Permite-mi, să-ți încredințez spre pază aceste corturi gôle și vechi. Eu am luat săptămăna acosta o gramadă într-aga de corturi nouă, ce erau pentru armata engleză și cari sunt escelente, așa că trebuie să-ți fac cele mai mari complimente pentru ele. Scuză, că nu te-am așteptat; după doi ani poți să treci érași pe aici. Christian Dewett“.

Păcălăla mai bună i-a făcut Dewett comandantului trupelor englese, lord Roberts. Într'o zi lui Dewett îi veni în gînd să taie sîrmele telegrafice ale lui Roberts, cari duceau peste Heidelberg și se le împreune cu ale sale, sistem Morse. Lucrul s'a făcut. Surt după acosta Dewett primi o telegramă. Ea era dela generalul Hunter cătră lord Roberts de următorul cuprins: „Am dat de urma lui Dewett. Mă rog să-mi trimite-ți ajutor!“ Dewett numai decăt răspunde lui Hunter: „Frumos! Vei primi numai decăt ajutor: Roberts“. Êr lui Roberts îi trimise Dewett următorea telegramă: „N'am lipsă de ajutor. Dewett dimpreună cu 500 omeni e prins“. După acosta urmă un mare tîmbălu în Pretoria! Oficieri englesi au serbat fapta acosta mare a lui Hunter cu adevărate torente de șampaniă și whisky până în zorii de zi. Dér când răsări sôrele, primi Dewett o altă depeșă din Bloemfontein, în care se cere ajutor grabnic de trupe dela Roberts, ca să scape pe Hunter dintr'o situația critică. Dewett însuși cu o zi mai înainte îndreptă în altă direcția trupele de ajutor cerute de inimicul său.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Masor.

Rochii de mătase pentru mirese fl. 10-50 cr.

și mai scumpe — 14 metri. — Trimise libere de porto și vamă. — Mostre se trimit imediat de „Mătăsuri Henneberg“, negre, albe și colorate dela 45 cr. până la 14 fl. 65 cr. metru.

G. HENNEBERG fabricant de mătăsuri (liferant al curții c. și r.) **Zürich.**

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,

se pot procura următoarele cărți:

Scrieri literare pentru popor.

„Caractere morale, exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne“ de **Ioan Popca**, profesor. Cetitorul află în această carte (de aproape 400 pag.) o comoră nespuse de prețioasă de învățături, de mângâieri, de însușețiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adăuga și portul postal.

„Carte pentru toți“, întocmită după ideile lui Sam. Smiles, de Teodor V. Păcățian. Prețul 40 bani (plus 5 b. porto).

Legende și Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul **P. Ispirescu**. Format 8° de 400 pag. Prețul 1 fl. 70 cr. (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor **Lewis Wallace**. Tomul I conține 532 pag. și costă numai fl. —75 cr. Er tom II are 508 pag. și costă 70 cr. Intregul op fl. 1.45 cr. (francat fl. 1.60 cr.)

Săpătorul de bani, comedia în trei acte localizată de **A. Pop**. Se recomandă mai ales pentru cei ce vreau să jöce teatru. Prețul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Viętu după mörte, sėu nemurirea sufletului, dedusă din misterul ființei omenești și desertăciunea celor trecătoare, de **I. P. Ediția II.** Prețul fl. —.50 cr. (Cu posta 55 cr.)

Noęti de iėrnă romane pentru popor de **George Simu**. Conține romane cu tendințe morale. Form. 4° 250 pag. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Țigani, schiță istorică lucrată pentru petrecere după mai mulți autori, de cunoscutul nostru scriitor **I. P. Reteganul**. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Merinde dela școlă, sėu învățături deniru popor, de **Dr. G. Popa**. Prețul 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Poveștile Bănatului, este o carte mare cu povești din Bănat, de **G. Cătană**, împărțită în 3 tomuri. Prețul 65 cr. (cu posta 70 cr.)

Musa Someșană, poesii populare din jurul Năsăudului, culese de **Iuliu Bognariu**. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântări bătrânești și naționale de **I. Pop Reteganul**. Prețul 25 cr. (cu porto 28 cr.)

Dracul, novelă de **V. R. Buticescu**. Are tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 10 cr. (cu porto 12 cr.)

Lira Bihorului, o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de **Antoniu Pop**. Prețul 20 cr. (cu porto 23 cr.)

125 chiuțuri de cari strigă feciorii în joc, de **I. P. Reteganul**. Pr. 12 cr. cu porto 15 cr.

Opșaguri, cât cioplite, cât pilite și la lume împărțite, de **I. P. Reteganul**. Vre-o 60 de poesii glumețe. Pr. 40 cr. (+ p. 5 cr.)

Din trecutul Silvaniei, legende de **V. Russu**. Conține 170 pag. Prețul 30 cr. era la început 1 fl., acum (cu porto 35 cr.)

Vivia, sėu Biserica din Cartagine, narațiune istorică, tradusă din italianese de **Dr. Iuliu Dragoș**. Prețul 70 cr. (+ 5 cr. porto).

„**Preotul din Noteni**“, narațiune istorică din vėcul nos ru, scrisă de **Arghiro-barbu**. Prețul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Părintele Nicolae, schiță din viața preoților de **G. Simu**. Pr. 30 cr. + 3 cr. porto.)

Poesii de **V. R. Buticescu**. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Felicitări în poesii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui, precum și vorbiri la diferite ocașuni școlastice, de **G. Simu**. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Cartea Săteanului, de **Emanuel Pă-răeanu**. Conține mai multe romane populare, scrise în stil forțe ușor, și printre ele mai multe poesii, mai ales satirice. Prețul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Suspini și zimbire, poesii și prosă, de **A. Pop**. Prețul 40 cr. (cu porto 43 cr.)

Risete și zimbete, de **T. V. Gheaja**. cu 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„**Considerațiuni istorice asupra asociațiunii popoarelor** și aplicațiunea lor la națiunea noastră de **Ioan Clinciu** profesor în București. Prețul 1 fl., (+5 cr. prt.)

„**Amicul bun**“, colecțiune de lectură solidătoare de caracter în direcțiune religioasă-morală, tradusă de preșitul capitolar **Ioan Popiu**. Prețul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Dietetica poporului, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țaranului român, de **Simeon Stoica**, medic pensionat. Conține vre o 25 figură în text. Se vinde acum în loc de 80 cr. cu 50 cr. + 5 cr. porto)

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Argirobarb. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scoșe din pățania vieții. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viața Românilor bihoreni, de **L. Rudou-Suciu**. 148 pag. 8°. Prețul. 50 cr. (cu porto 55 cr.),

Povestea despre prințul Ahmed al Kamel sėu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de **Dr. T.** Prețul 30 cr. (+ 3 cr. prt.)

Toaste pentru tot felul de persoane și ocașuni, de **Tit. V. Gheaja**, spiritual la instit. de corecțiune din Gherla. Pr. 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Scrieri economice.

Pentru economii de vite este de neprețuit folos marele și valorosul op **Zootehnia sėu cultura generală și specială a vitelor**, de **Dr. George Maior**, profesor de agricultură la școlă superioară din București. „**Zootehnia**“ este partea a treia din „**Manual de agricultură**“ al d-lui Maior, care a fost atât de călduros apreețiat din partea întregii prese române și premiat și din partea Academiei Române; ea cuprinde 779 pag. format mare 4°, cu 225 figură și costă 8 cor. (cu posta recom. 8 cor. 50 b.)

PARTEA I. a Manualului: **Agrologia sėu „Agricultura generală“** 524 pag. Prețul a 5 cor., (cu posta rec. 5 cor. 50 b.)

PARTEA II. „**Fitotehnia**“ sėu „**cultura specială a plantelor**“ cu 611 pag. și 202 figură. Pr. 8 cor., (cu posta rec. 8 cor. 50 b.)

„**Cartea Plugarilor**“ sėu povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor“ etc. scrisă de **Ioan Georgescu**. Form. 8° 90 pag. costă 25 cr. (+ 3 cr. porto).

„**Stupăritul**“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru toți iubitorii de acest ram al economiei, de **Const. Dimian**, preot în Brețcu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Prețul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Cartea stuparilor sătenii de **Romul Simu**. Cu mai multe ilustrațiuni în text. Editura Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiului. Prețul francat 40 cr.

Grădina de legume, de **Ioan F. Negruțiu**, profesor în Blăși. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruțiu, e de cel mai mare folos practic și, pe cât șcim, în literatura noastră de dincöce e singura scriere mai bună în această materie. Costă 25 cr. (plus 3 cr. porto).

Vinuri din pöme, de **Gr. Halip** prof. Este o carte de 96 pagine, în care se dau explicații și învățături amănunțite asupra modului, cum este a-se face tot felul de vin și must din felurite pöme; cum este a-se manipula vinul pentru a avė gust bun etc. Prețul 20, (cu posta 23 cr.)

Inșoțirile de credit împreunate cu inșoțiri de consum, de vânđare, de viier, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de inșoțiri, de **F. W. Raiffeinssen**. **Edițiunea a V-a**. Trad. de **Dr. A. Brote**. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiului. Conține 227 pag. costă 80 cr. (+ porto 10).

„**Gazeta Transilvaniei**“ cu numărul a 10 fil. se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** și la **Eremias Nepoții**.

Cursul la bursa din Viena.

Din 18 Octomvre n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	—
Renta de coröne ung. 4%	113.70
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	90.05
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	119.30
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.—
Bonuri rurale ungare 4%	116.—
Bonuri rurale croate-slavone	90.10
Impr. ung. cu premii	92.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	163.—
Renta de argint austr.	138.—
Renta de hărtie austr.	96.65
Renta de aur austr.	96.30
Losuri din 1860.	114.15
Acții de-ale Băncei austro-ungară	131.50
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	16.98
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	646.—
Napoleondori.	645.—
Mărci imperiale germane	19.95
London vista.	117.95
Paris vista	241.39
Rente de coröne austr. 4%	96.05
Note italiene	97.35

Cursul pieței Brașov.

Din 19 Octomvre n. 1900.

Bancnota rom. Cump.	19.04	Vënd.	19.06
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.90
Napoleond'ori. Cump.	19.20	Vënd.	19.26
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesei Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesei Cump.	10.70	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.50

Sz. 3119 — 1900.

krjzö.

Arverési hirdetmény.

Az alólirt községi előljárosság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy O-Tohán község területen f. évi October hó 1-én felfogott 8 évesnek látszo, sötét piros szörü, rövidre vágott farku kancza lo f. évi October hó 25-én d. e. 8 órakor a község irodában, mind gazdátlan jöszág az 1894 évi XII t. cz. 107 §-a értelmében nyilvános árverésen eladatni fog. O-Tohán, 1900 évi October hó 5-én.

A községi előljárosság.

Vioirreille

Vals, pentru Piano,

de Tib. Bredicianu,

cântat cu ocașia balului Soc. acad. „România Jună“ din Viena a. c.

De căpatat la Librăriile:

CIURCU-Brașov, KRAFFT-Sibiu,

ȚERAN-Oravița

— Prețul 2 cor. 40 fil. —

Schimbare de local.

Am onöre a aduce la cunoștință, că **Filiata de Co-fetărie** din Strada Hirscher, **voi permuta-o în strada Vămei** (casele parohiale) și **Sămbătă în 20 Octomvre va fi deschiderea.**

Voi rămâne credincios principiului meu: a lucra din cel mai bun material brut, cu lucrători cualificați, cele mai escelente produse.

Se vor servi:

Cafea cu lapte, **Cafea neğră,**
Ceai rusesc, **Pănișore,**
Chocoladă-Café (Suchard.)

Colecția jurnalelor am mărit-o cu jurnale notce: ungetesci, nemțesci și romănesci.

Mė rog de o cercetare numėroșe,

Cu totă stima

G. Seidel.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Brașov

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la óra 5-8 min. dimini.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la óra 7-48 min. séra.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la óra 3-55 m. dim.
- II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
- III. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).

Dela Brașov la Kezdi Oșorheiu:

- I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim. (are legătură cu Tușnad, Ciuc-Szereda, la óra 3-20 min. nóptea.
- II. Trenul mixt la óra 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la óra 3-15 m. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Cluc-Szereda).

Dela Brașov la Zėrnesci (gar. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la óra 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la óra 5-26 min. p. m.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la óra 3-15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persoane la óra 8 dim.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 10-25 min. séra.

Dela București la Brașov:

- I. Trenul accel. la óra 2-18 min. p. m.
- II. Trenul pers., la óra 9-27 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la óra 5.— min. dim. (ca e circulă numai Vinerea dela Predeal).

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la óra 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda și Ciuc-Gyimes).
- II. Trenul de pers. la óra 1-51 m. p. m.
- III. Trenul mixt, la óra 6-48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Sereda).

Dela Zėrnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la óra 7-2 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1-12 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la óra 8-25 m. dim.
- II. Trenul de pers. la óra 1-51 m. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 6-48 min. séra